

kaakgroei en de kiemligging nog steeds actueel zijn.

Dat doorbrekende gebitselementen invloed uitoefenen op de hen omliggende structuren is in de jaren vijftig van deze eeuw opnieuw bevestigd door het principe van de zogenaamde functionele matrices. Samenvattend mag worden gesteld dat in de 18e eeuw de basis is gelegd voor een therapeutische benadering van orthodontische afwijkingen. Het zijn met name Fauchard en Hunter geweest, die ons hierin zijn voorgegaan.

BERICHTEN

Internationaal

FÉDÉRATION DENTAIRE INTERNATIONALE

73e Wereldjaarcongres te Belgrado

Het vorige jaar werden in deze rubriek de drie hoofdthema's voor het Wereldjaarcongres van de FDI (21-27 september 1985 te Belgrado) al aangekondigd (Ned Tijdschr Tandheelkd 1984; 91: 366). De FDI-Newsletter no. 140 van maart 1985 geeft hierop enige aanvulling; gemeld worden namelijk nog drie openbare zittingen, gewijd aan de volgende onderwerpen:

1. *Periodontal health and disease in young people.*

Deze bijeenkomst wordt georganiseerd door de Commission on Oral Health, Research and Epidemiology. Het thema werd gekozen omdat het paste bij de doelstellingen van het 'International Year of the Youth'. Als zodanig is immers 1985 door de Verenigde Naties aangewezen. Voorzichten zullen worden gehouden over verschillende problemen, die verband houden met parodontale aandoeningen bij jeugdige personen. Zij zullen betrekking hebben op de epidemiologie, de etiologie en de progressie van de aandoeningen.

2. *Biocompatibility of metals in dentistry: effects on oral tissues and general health.*

Deze bijeenkomst gaat uit van de Commission on Dental Products. In de voordrachten zal de nadruk liggen op de problemen, die de algemeen-practicus ontmoet aangaande de plaatselijke en algemene tolerantie ten opzichte van verschillende in de tandheelkunde toegepaste materialen.

3. *Group Practice*

In deze zitting, onder auspiciën van de Commission on Dental Education and Practice, zullen voordrachten worden gehouden over ervaringen met groepspraktijken in verschillende lan-

Summary:

Title: Orthodontics during the 18th century.

Keywords: History - Orthodontics

In this article an historical review is outlined on the clinical practice of orthodontics during the 18th century.

We are greatly indebted to Fauchard and Hunter; due to their clinical insights fundamentals were placed, which are still the base for further practical pursuit in this field.

den, die ook verschillende stelsels van tandheelkundige dienstverlening kennen. Hierop zal een forumdiscussie volgen met het doel, de toehoorders in staat te stellen, zich een duidelijk beeld te vormen van de stand van zaken in groepspraktijken over de gehele wereld.

Implantaten

Tijdens het in München gehouden zevende World Congress on Dental Implantology werd bekend gemaakt dat meer dan 1.000 tandartsen over de gehele wereld zich thans bezighouden met het aanbrengen van implantaten ten behoeve van prothetische voorzieningen. Dit betekent een verdubbeling ten opzichte van drie jaar geleden. Bij meer dan 50.000 personen zijn tot nu toe implantaten aangebracht en het ziet ernaar uit dat dit aantal in snel tempo toeneemt. Het grootste aantal hebben de Verenigde Staten voor hun rekening genomen, maar West-Duitsland is een goede tweede, aldus de FDI-Newsletter no. 140 van maart 1985.

De secretaris-generaal van de FDI, Dr. J. E. Ahlberg, tekent in een redactionele commentaar hierbij aan dat de komst van deze vorm van een 'derde dentitie' door zeer velen zal worden verwelkomd als een zo mogelijk nóg grotere vooruitgang in de tandheelkunde dan het op grote schaal terugdringen van de cariëactiviteit door drinkwaterfluoridering en andere preventieve maatregelen. Immers, hoeveel pijn en ongemak heeft een loszittende prothese tallozen al niet bezorgd.

Het snel stijgende aantal patiënten met implantaten moge – aldus Dr. Ahlberg – voor de geïndustrialiseerde landen een aansporing betekenen, terdege met deze ontwikkeling rekening te houden bij het ontwerpen van behandelingsprogramma's voor de bevolkingen. Men kan daar niet meer volstaan met het nemen van alleen preventieve maatregelen, zoals in de ontwikkelingslanden. Daarvoor verschillen de omstandigheden te zeer. Men dient er rekening mee te houden dat patiënten in de welvaartsstaten het recht menen te hebben op geavanceerde behandeling op allerlei gebieden. Het streven naar

Literatuur:

1. *Markens IS.* De orthodontie ten tijde van de Renaissance. Ned Tijdschr Tandheelkd 1984; 362-4.
2. *Weinberger BW.* Orthodontics. An historical review of its origin and evolution. Vol. I. St. Louis: The C.V. Mosby Company, 1926.
3. *Guerini V.* History of dentistry. From the most ancient times until the end of the eighteenth century. Philadelphia, New York: Lea and Febiger, 1909.
4. *Fauchard P.* Le Chirurgien Dentiste, ou traite des dents. Tome I et II. Paris, 1746.
5. *Südhoff K.* Geschichte der Zahnheilkunde. Hildesheim: Georg Olms Verlagsbuchhandlung, 1964.

Oktober 1984.

Adres: Dr. I. S. Markens,
Sorbonnelaan 16,
3584 CA Utrecht.

'Health for All by the Year 2000' mag niet in botsing komen met deze ambities, onder het patroniserende motto dat het hier een 'luxe-behandeling' betreft, waarmee stilzwijgend wordt aangegeven dat die niet voor iedereen is weggelegd. Zulke overwegingen berusten volgens Ahlberg op ouderwetse opvattingen, die niet langer zijn te handhaven.

Eén ding moet men hierbij goed in het oog houden: de kwaliteit van de behandeling moet tegemoet komen aan gerechtvaardigde verwachtingen van de in aanmerking komende patiënten. Dit geldt te meer voor implantaten, omdat het hier om een zeer kwetsbare vorm van therapie gaat met een (nog) hoog percentage aan mislukkingen. Deze zijn alleen te bestrijden met de keuze van de juiste procedure en een uiterst nauwkeurige uitvoering ervan. Daarmee dient dus ook bij de gespecialiseerde opleiding terdege rekening te worden gehouden.

ACADEMY OF DENTAL MATERIALS

In aansluiting op het bericht over de verschijning van het nieuwe tijdschrift *Dental Materials* (Ned Tijdschr Tandheelkd 1985; 92: 168) – het officiële orgaan van de Academy of Dental Materials, zijnde sedert 1983 de voortzetting van de in 1941 opgerichte American Academy for Plastics Research in Dentistry – volgt hier het adres waartoe men zich kan wenden voor inlichtingen over het lidmaatschap van genoemde vereniging. Dit adres luidt: afdeling Tandheelkundige Materialen, Katholieke Universiteit, Erasmuslaan 1, 6525 GE Nijmegen, t.a.v. Dr. Ir. M. M. A. Vrijhoef.

Buitenland

BERMUDA

Cariëspreventie op de eilanden

Ook op Bermuda, een archipel van in hoofdzaak 10, onderling door bruggen verbonden, eilanden in de Atlantische Oceaan, heerste al lang een

relatief hoge cariësactiviteit. Vijf jaar geleden had ieder 12-jarig kind gemiddeld 7 caviteiten. Dit bracht de gezondheidsautoriteiten tot het nemen van een aantal op de preventie gerichte maatregelen. Deze bestonden allereerst in voorlichting op het gebied van de zelfverzorging (goed borstelen, regelmatige gebitscontrole, suikerarme voeding, etc.) maar tevens werd gestreefd naar een rationele toepassing van fluoriden.

Bij dit laatste deed zich echter een ernstige moeilijkheid voor: de circa 50.000 bewoners van deze Britse kolonie leven nu eenmaal in een gebied dat gekenmerkt is door de afwezigheid van rivieren en andere natuurlijke waterbronnen. Voor hun watervoorziening zijn zij aangewezen op regenwater. Dit wordt van de daken van hun huizen opgevangen en vervolgens verder geleid naar ondergrondse reservoirs. Fluoridering van drinkwater behoort derhalve niet tot de praktisch uitvoerbare mogelijkheden.

Inmiddels heeft men een jaar of vijf geleden een goed alternatief gevonden. Met financiële steun van de W.K. Kellogg-Foundation worden dagelijks aan 10.000 kinderen tussen 6 maanden en 12 jaar fluoridetabletten verstrekt, d.i. 90% van de totale doelgroep. Als resultaat wordt gemeld dat vijf jaar na de instelling van deze preventieve maatregel de Bermuda-kinderen van 12 jaar gemiddeld één carieuze aantasting hebben en dat velen deze leeftijd geheel cariësvrij bereiken.

BELGIË

Aankondiging studiedag 'De centrale snijtand' te Knokke-Heist d.d. 29 augustus 1985

Onder de titel 'De centrale snijtand' wordt – ter gelegenheid van het emeritaat van Prof. J. De Bondt – door de dienst Mondziekten en Kaakchirurgie van het Academisch Ziekenhuis St.-Jan te Brugge, een symposium georganiseerd. Tijdens deze studiedag zullen alle problemen rond de centrale snijtand vanuit verschillende disciplines (Cariologie, Endodontologie, Prothetische tandheelkunde, Traumatologie en Orthodontie) door binnen- en buitenlandse sprekers worden belicht.

De bijeenkomst vindt plaats in het cultureel centrum 'Het Scharpoord' aan de Meerlaan 32 te Knokke-Heist, vangt aan om 9.00 uur en eindigt om 17.00 uur, waarna tijdens een receptie gelegenheid bestaat om afscheid te nemen van Prof. De Bondt.

Binnenland

POSTACADEMISCHE CURSUSREEKS

'Vaktueel '85'

Tot half november van dit jaar worden er, onder auspiciën van Johnson & Johnson Benelux B.V. en onder het motto 'Vaktueel '85', afwisselend in acht regionaal gunstig gesitueerde plaatsen vier speciale cursusmiddagen gehouden, die elk

op een afzonderlijk onderwerp zijn gebaseerd. Op het programma dat naar keuze zowel in zijn geheel als per willekeurig onderwerp kan worden gevolgd, staan de volgende thema's vermeld:

Drs. N. Postema: De uitgebreide amalgaamrestauratie met pinretentie.

Drs. H. J. de Kloet: Kosmetische tandheelkunde.

Drs. P. Ph. Henry: Posterior gebruik van composieten voor cariëspreventie en -behandeling.

Drs. A. J. M. Niehe: Esthetiek en kronen.

De cursussen worden steeds op een vrijdagmiddag gegeven, van 14.00 tot 17.00 uur. Elke middag wordt besloten met een cocktail tot 18.30 uur om de deelnemers de gelegenheid te geven in een ontspannen sfeer met elkaar van gedachten te wisselen.

Ofschoon de cursusreeks in enkele plaatsen reeds van start is gegaan, kan er voor het merendeel echter nog steeds op worden ingeschreven. De kosten van deelneming per cursusmiddag bedragen f 100,— per persoon. Bij inschrijving op alle vier de cursussen wordt een korting van 10% verleend.

Voor nadere informatie en aanmelding kan het kosteloze Direct Service-nummer van Johnson & Johnson: 06 – 022.55.66 worden gebeld.

STICHTING LERARENOPLEIDING ZUIDWEST-NEDERLAND

Aankondiging cursus GVO-Patiëntenvoorlichting '85/'86

Begin september 1985 gaat de Stichting Lerarenopleiding ZWN met een nieuwe cursus *Patiëntenvoorlichting* van start die o.a. ook bestemd is voor logopedisten, mondhygiënist en diëtisten.

De cursus is vooral praktisch van karakter en wordt in 20 wekelijkse bijeenkomsten van drie uren gegeven, met maximaal 20 deelnemers per cursus.

De cursuskosten bedragen f 750,—, waarbij het cursusboek en ander materiaal is inbegrepen. Wie meer inlichtingen wenst te ontvangen vrag het informatiepakket aan: telefonisch (015 – 13 49 47, toestel 134) of schriftelijk bij mevrouw L. F. van der Moolen-Vink, ZWN Gezondheidsvoorlichting, postbus 2967, 2601 CZ Delft.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN

Ter gelegenheid van de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin is, bij koninklijk besluit, collega L. V. Arnold, D. D. S. (Blaricum) benoemd tot officier in de Orde van Oranje Nassau

en collega J. H. M. Vismans (Ulvenhout) tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

RIJKSUNIVERSITEIT TE UTRECHT

Sluiting Subfaculteit Tandheelkunde halfjaar later

De Subfaculteit Tandheelkunde van de rijksuniversiteit te Utrecht zal op 1 september 1988 worden opgeheven en niet – zoals eerder was besloten – op 1 januari 1988.

Door de sluitingsdatum op deze nieuwe datum vast te stellen, kunnen de studenten die in 1984 hun studie in Utrecht zijn begonnen hun doctoraalfase aldaar afsluiten. Voor de tweede fase zullen zij wel naar een andere universiteit moeten overstappen. De laatste instroom van eerstejaarsstudenten zal derhalve de studie niet in Utrecht kunnen afronden.

ACADEMISCHE RAAD

Geen numerus fixus, wel plaatsingscommissie voor Tandheelkunde

Voor de eerste maal sedert vele jaren heeft de Academische Raad op 29 maart 1985 besloten de minister van Onderwijs en Wetenschappen te adviseren ten aanzien van de studierichting Tandheelkunde voor het studiejaar 1985/1986 geen numerus fixus in te stellen.

Het in de herziene Machtigingswet ingevoerde arbeidsmarkt criterium heeft daarbij geen rol gespeeld.

Wel is volgens de Academische Raad voor deze studierichting een plaatsingscommissie nodig.

PROMOTIE

G. J. J. M. Straetmans

Op vrijdag 10 mei 1985 promoveerde de heer G. J. J. M. Straetmans (Onderwijskundige) tot doctor in de Geneeskunde aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen, op een proefschrift getiteld: 'Evaluatie in het tandheelkundig onderwijs'.

Promotoren waren Prof. Dr. A. J. M. Plaschaert en Prof. Dr. D. W. Vaags, hoogleraar in de Onderwijsresearch.

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Aankondiging cursus Inhalatie-sedatie d.d. 2-13 september 1985

Van 2 tot en met 13 september 1985 zal – bij voldoende belangstelling – wederom een cursus Inhalatie-sedatie worden georganiseerd door de Subfaculteit der Tandheelkunde van de Universiteit van Amsterdam.

De voorwaarden voor deelneming zijn: – de deelnemer dient werkzaam te zijn op het

terrein van de bijzondere tandheelkundige hulp, zoals de behandeling van geestelijk en lichamelijk gehandicapten, en (extreem) angstige patiënten;

– de deelnemer dient verbonden te zijn aan een instelling voor gehandicaptenzorg of aan een centrum voor tandheelkundige hulp in bijzondere gevallen, of aan een subfaculteit der tandheelkunde.

De cursus duurt twee weken en bestaat uit een theoretisch en een praktisch gedeelte, waarin patiënten zullen worden behandeld.

De kosten bedragen f 2.250,—. Opgaven voor deelneming en verzoeken om nadere inlichtingen gaarne *schriftelijk* richten aan: Dr. P. C. Makkes, Subfaculteit der Tandheelkunde U.v.A., Louwesweg 1, 1066 EA Amsterdam.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland.

* Eerste vermelding

1985

21 mei

Klinische avond voor tandartsen in de aula van het ziekenhuis 'De Weezenlanden', Zwolle. Aanvang 20.00 uur.

22-24 mei

International Congress on Tissue Integration in Oral and Maxillo-facial Reconstruction, Congrespaleis, Coudenberg 3, Brussel. Inl. Prof. Dr. D. van Steenberghe, Kapucijnenvoer 7, B-3000 Leuven, België.

26 mei-2 juni

P.A.O.T.-week Curaçao Dental Society, Curaçao (Ned. Antillen). Inl. Drs. H. J. L. M. van Heeswijk, Tandheelkundige Kliniek Rio Canario, Willemstad, Curaçao (N.A.).

30 mei

Klinische avond voor tandartsen in het Onderwijscentrum Tandheelkunde/Verloskunde, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Thema: 'Het kaakgewricht breed belicht. III. Krachten en arthrosis deformans'. Aanvang 20.00 uur.

31 mei

Algemene Vergadering Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, Jaarbeurs congres- en vergadercentrum, Utrecht.

3-14 juni

Cursus 'Orale pathologie', Kopenhagen. Inl. Prof. Dr. J. J. Pindborg, The Royal Dental College, 3C Blegdamsvej, DK-2200 Kopenhagen, Denemarken.

7 juni

Tweede lustrumvergadering Ned. Ver. voor Bi-

ologie van de Mond, Tandheelkundig Instituut, Sorbonnelaan 16, Utrecht. Inl. Prof. Dr. E. J. 's-Gravenmade (tel. 050-11 78 78), Dr. R. Buchner (tel. 030-53 25 59) en Dr. J. M. ten Cate (tel. 020-15 69 36).

11 juni

Klinische avond voor tandartsen in het Ignatiusziekenhuis te Breda. Aanvang 20.15 uur.

20-23 juni

Internationaal symposium 'Tomorrows World, the dentistry of the 21st century', The L. D. Pankey Association, Londen. Inl. secr. Pavilion Parade 9, Brighton BN2 1RA, Engeland.

20-23 juni

World Symposium on Occlusion and the Temporomandibular Joint, Kensington Town Hall Conference Centre, Londen. Inl. Conference Clearway Ltd, 9 Pavillion Parade, Brighton, Sussex, Engeland.

25-28 juni

91e vergadering American Dental Society of Europe, Hotel Europe, Killarney, Ierland. Inl. B. J. Parkins, 57 Portland Place, Londen W1N3 A. H. Engeland.

26-29 juni

6e Internationaal Symposium van de Sportgeneeskunde annex 6e Medische Wereldspelen, Monte Carlo, Monaco. Inl. Marketing & Sales Promotion B.V., postbus 1009, 1200 BA Hilversum (tel. 035-467 57).

* 29 augustus

Studiedag 'De centrale snijtand', cultureel centrum 'Het Scharpoord', Meerlaan 32, Knokke-Heist. (Zie ook rubriek Binnenland.)

* 2-13 september

Cursus Inhalatie-sedatie, Subfaculteit Tandheelkunde U.v.A., Louwesweg 1, Amsterdam-Slotervaart. Inl. Dr. P. C. Makkes, Louwesweg 1, 1066 EA Amsterdam. (Zie ook rubriek Binnenland.)

11-14 september

11th Annual meeting Association for Dental Education in Europe (A.D.E.E.), Frankfurt, West-Duitsland.

18-20 september

9th Annual conference European Prosthodontic Association (E.P.A.), Athene, Griekenland.

20-21 september

22nd Annual meeting Continental European Division of the International Association for Dental Research (CED/IADR), Parijs. Inl. Prof. M. Goldberg, 1, rue Maurice Arnoux, 92120 Montrouge, Frankrijk.

21 september

Gezamenlijke Najaarsvergadering Ned. Ver. van Tandartsen en Vlaamse Wetenschappelijke Tandartsenvereniging. Onderwerp: 'Endodon-

tie en restauratieve aspecten in het frontelement'. Antwerpen. Inl. H. Wellens L. T. H., Jetselaan 165, 1090 Brussel, België.

26 september

Klinische avond voor tandartsen in het Onderwijscentrum Tandheelkunde/Verloskunde, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Aanvang 20.00 uur.

* 3 oktober

Congres ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van 'Het Ivoren Kruis', De Doelen, Rotterdam.

9 oktober

Klinische avond voor tandartsen, Ignatiusziekenhuis, Breda. Aanvang 20.15 uur.

* 25-26 oktober

Symposium Stichting '50 jaar Parodontologie in Nederland', Veldhoven.

* 31 oktober-2 november

7e Lustrum Tandheelkundige Faculteitsvereniging Groningen.

1-2 november

29e Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Mondziekten en Kaakchirurgie, Eindhoven. Inl. secr. E. R. Kraal, Zeeweg Ziekenhuis, Zeeweg 168, 1971 HG IJmuiden.

16 november

Belgische Ver. voor Parodontologie, PAOT-cursus: 'Periodontitis: a treatable infection' (Prof. Dr. W. Loesch, Michigan). Inl. M. Fromont, Tontoonstellingslaan 408/25, 1090 Brussel.

18 november

Klinische avond voor tandartsen in het Tandheelkundig Instituut, Sorbonnelaan 16, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

22 november

Algemene Vergadering Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, Jaarbeurs congres- en vergadercentrum, Utrecht.

28 november

Klinische avond voor tandartsen in het Onderwijscentrum Tandheelkunde/Verloskunde, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Aanvang 20.00 uur.